

UCHWAŁA NR 8633/24
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 21 lutego 2024 roku

w sprawie przyjęcia informacji pn.: „Działania informacyjno-edukacyjne w kontekście zapobiegania powstawaniu odpadów w latach 2022-2023”.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się informację pn.: „Działania informacyjno-edukacyjne w kontekście zapobiegania powstawaniu odpadów w latach 2022-2023”, stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały.
2. Przekazuje się informację pn.: „Działania informacyjno-edukacyjne w kontekście zapobiegania powstawaniu odpadów w latach 2022-2023” Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
ANDRZEJ BĘTKOWSKI

(dokument podpisano elektronicznie)

**„Działania informacyjno-edukacyjne w kontekście zapobiegania powstawaniu odpadów
w latach 2022-2023”**

1. Podstawa prawna zapobiegania powstawaniu odpadów (ZPO) i prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych.

W świetle definicji, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 33 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.), przez zapobieganie powstawaniu odpadów rozumie się przez to środki zastosowane w odniesieniu do produktu, materiału lub substancji, zanim staną się one odpadami, zmniejszające:

- a) ilość odpadów, w tym również przez ponowne użycie lub wydłużenie okresu dalszego używania produktu,
- b) negatywne oddziaływanie wytworzonych odpadów na środowisko i zdrowie ludzi,
- c) zawartość substancji niebezpiecznych w materiałach i produktach.

Natomiast, zgodnie z zapisem zawartym w punkcie 13 załącznika 4a do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.), przykładowymi środkami, które mają zachęcać do stosowania hierarchii sposobów postępowania z odpadami, czyli w pierwszej kolejności zapobiegania powstawaniu odpadów jest m.in.: prowadzenie publicznych kampanii podnoszenia poziomu świadomości, zwłaszcza dotyczących selektywnego zbierania odpadów, zapobiegania ich powstawaniu i zmniejszania ich ilości, a także uwzględnianie tych zagadnień w edukacji i szkoleniach. Ponadto, wykorzystanie kampanii informacyjnych i kierowanie informacji do ogółu społeczeństwa lub konkretnej grupy konsumentów zostało wpisane w załączniku 5 do ww. ustawy o odpadach, jako jeden z przykładowych środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów. W art. 17 ust 1. pkt 1 ww. ustawy o odpadach, ujęta jest hierarchia sposobów postępowania z odpadami, która zapobieganie powstawaniu odpadów stawia na pierwszym miejscu. Ponadto, art. 18 ust. 1 ww. ustawy o odpadach stanowi, iż każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby

w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia.

Zgodnie zaś z art. 19a. ust. 1 ww. ustawy o odpadach, zapobieganie powstawaniu odpadów polega co najmniej na:

- 1) promowaniu i wspieraniu zrównoważonych modeli produkcji i konsumpcji;
- 2) zachęcaniu do projektowania, wytwarzania i korzystania z produktów, które są zasobooszczędne, trwałe, nadające się do naprawy, ponownego użycia i modernizacji oraz do nieskracania sztucznie cyklu życia produktów.
- 3) zachęcaniu do ponownego używania produktów i tworzenia systemów promujących ich naprawę i ponowne użycie, w szczególności w odniesieniu do sprzętu elektrycznego i elektronicznego, tekstyliów, mebli, opakowań oraz materiałów i produktów budowlanych.
- 4) wspieraniu dostępności części zamiennych, instrukcji obsługi, informacji technicznych lub innych narzędzi, sprzętu lub oprogramowania pozwalających na naprawę i ponowne użycie produktów bez szkody dla ich jakości i bezpieczeństwa – jeżeli nie prowadzi to do naruszenia prawa własności intelektualnej.
- 5) zmniejszeniu powstawania odpadów w procesach związanych z produkcją przemysłową, wydobywaniem kopalin ze złóż i z wytwórczością oraz budową i rozbiórką, przy uwzględnieniu najlepszych dostępnych technik.
- 6) zmniejszeniu wytwarzania odpadów żywności w produkcji podstawowej, przetwórstwie i wytwarzaniu, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych.
- 7) zachęcaniu do dokonywania darowizn produktów spożywczych i do innych form redystrybucji żywności, przy zachowaniu pierwszeństwa przeznaczania dla ludzi przed wykorzystaniem jako paszy dla zwierząt czy przetwarzania na produkty niespożywcze.
- 8) promowaniu zmniejszania zawartości substancji niebezpiecznych w materiałach i produktach.
- 9) zmniejszaniu powstawania odpadów, w szczególności tych, które nie nadają się do przygotowania do ponownego użycia lub do recyklingu.
- 10) identyfikowaniu produktów będących głównymi źródłami zaśmiecania, w szczególności środowiska lądowego i morskiego, oraz podejmowaniu działań w celu zapobiegania powstawaniu odpadów pochodzących z tych produktów i zmniejszaniu ich ilości.
- 11) dążeniu do przeciwdziałania powstawaniu oraz przedostawaniu się odpadów do środowiska morskiego.

12) opracowaniu i wspieraniu kampanii informacyjnych podnoszących poziom świadomości na temat zapobiegania powstawaniu odpadów i zaśmiecania.

Działania podejmowane w kontekście realizacji zapobiegania powstawaniu odpadów.

Ad 1 i 2.

Propagowano zapobieganie powstawaniu odpadów na spotkaniach, seminariach, warsztatach, konferencjach poświęconych tej tematyce – tabela 1.

Ad 3 i 4.

Promowano i wspierano budowę sieci napraw i ponownego użycia podczas spotkań z przedstawicielami samorządów gminnych i mieszkańcami. W szczególności informowano o możliwości uzyskania dofinansowania na budowę, rozbudowę i modernizację PSZOK (w tym tworzenie sieci napraw i ponownego użycia) z „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020” oraz z programu „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 – 2027”. Ponadto zadanie pn.: „Tworzenie/ modernizacja/ rozbudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w tym tworzenie sieci napraw i ponownego użycia)” oraz zadanie pn.: „Rozwój sieci punktów skupu oraz wymiany rzeczy używanych służących zapobieganiu powstawania odpadów” uwzględniono w uchwalonym 26.10.2023 r. „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego” 2023–2028.

Ad. 5

Zadanie pn.: „Wdrażanie przełomowych, innowacyjnych technologii oraz rozwiązań służących zapobieganiu powstawania odpadów lub ograniczaniu ich ilości” uwzględniono do w uchwalonym 26.10.2023 r. „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego” 2023–2028, co pozwoli na realizację tego zadania i sięganie inwestorom po środki finansowe krajowe oraz zagraniczne. Ponadto, w wyniku nawiązanej i utrzymującej się wieloletniej współpracy z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, uczestniczono w realizacji międzynarodowego projektu „BIOREN HORYZONT 2020” dotyczącym opracowania biopaliw nowej generacji z frakcji organicznej pochodzącej z odpadów komunalnych. Efekty projektu omawiano z przedsiębiorcami pod kątem wdrożenia w woj. świętokrzyskim innowacyjnej technologii wytwarzania z odpadów bioproduktów. W ramach realizacji tego projektu wzięto udział w wizycie studyjnej w Hiszpanii, gdzie poznano innowacyjną na skalę europejską technologię przetwarzania odpadów w bioprodukty.

Ad. 6.

Nawiązano współpracę z Lokalnymi Bankami Żywności tj.: z Kieleckim Bankiem Żywności oraz Świętokrzyskim Bankiem Żywności w celu wymiany wiedzy, doświadczeń i potrzeb w zakresie zmniejszania wytwarzania odpadów żywności i zapobiegania marnowaniu żywności.

Ad. 7.

Zapobieganie powstawaniu odpadów żywności w województwie prowadzone było z udziałem lokalnych banków żywności, tj.: Kieleckiego Banku Żywności oraz Świętokrzyskiego Banku Żywności, które w ramach współpracy z organizacjami partnerskimi zapobiegły zmarnowaniu ok. 850 Mg żywności, dystrybuując ją osobom potrzebującym. Niezwykle ważną rolę w zapobieganiu powstawaniu odpadów żywności pełniła edukacja dotycząca właściwego planowania zakupów oraz zarządzania żywnością w gospodarstwach domowych np.: poprzez konserwację żywności, kontrolę terminów przydatności do spożycia, dzielenie się posiłkami z innymi ludźmi. W tym celu prowadzono prelekcje, warsztaty poświęcone temu zagadnieniu – tabela 1.

Ad. 10.

Przeprowadzone analizy stanu gospodarki odpadami w województwie m.in. w ramach sporządzonego sprawozdania w realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego za lata 2020-2022 oraz w ramach opracowywanego „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego” 2023–2028, pozwoliły na identyfikację głównych źródeł powstawania odpadów. Na ich podstawie ustalono kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów. Należy do nich m.in. edukowanie ekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie prawidłowych postaw konsumenckich.

Ad. 11 i 12.

W 2022 r. przygotowano koncepcję kampanii edukacji ekologicznej z zakresu ochrony powietrza, odpadów i przyrody na terenie województwa świętokrzyskiego pn.: „Razem tworzymy EKOświętokrzyskie”. Kampania edukacji ekologicznej została przeprowadzona w 2023 r. i miała na celu:

- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa świętokrzyskiego.
- Aktywację społeczeństwa do działań na rzecz ochrony środowiska.
- Kształtowanie postaw proekologicznych wśród społeczeństwa oraz utrzymanie i nabywanie umiejętności ekologicznych m.in. w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz wprowadzania nawyków określonego postępowania z odpadami w każdym gospodarstwie.

Kampania została przeprowadzona w 2023 r. i obejmowała 6 zadań, tj.: produkcję wraz z dystrybucją trzech min. 15 minutowych filmów; produkcję wraz z emisją trzech spotów radiowych i trzech spotów telewizyjnych (każdy po min 30 sekund) w lokalnych rozgłośniach; zakup materiałów edukacyjnych oraz gadżetów; organizację 15 spotkań z przedstawicielami Kół Gospodyń Wiejskich i Klubami Seniora; organizację konkursu ekologicznego dla szkół podstawowych z terenu województwa świętokrzyskiego; organizację pikniku ekologicznego. W ramach kampanii wyprodukowane filmy edukacyjne, w których zostały zawarte zagadnienia dotyczące ochrony powietrza, odpadów, oszczędzania wody – dostosowane treścią i obrazem do następujących grup wiekowych: dzieci w wieku przedszkolnym, młodzieży oraz osób dorosłych zostały przekazane do wszystkich przedszkoli (374) i szkół podstawowych (546) z terenu województwa świętokrzyskiego.

W 2023 r. 716 osób wzięło udział w ramach zorganizowanych 15 dwugodzinnych spotkań warsztatowo – edukacyjnych dla przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich i Klubów Seniora, zaś do konkursu ekologicznego pn. „**Oszczędzaj środowisko, bądź eko ponad wszystko**”, zgłosiło się 38 szkół podstawowych, którym objęto 3945 dzieci. W zorganizowanym pikniku ekologicznym, który odbył się w dniu 18 września 2023 r. na terenie Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Umianowicach, gmina Kije, udział wzięło 315 osób z terenu województwa świętokrzyskiego. Poruszono na nim m.in. tematy recyklingu, segregacji odpadów, prawidłowych nawyków ekologicznych oraz dbałości o otaczającą przyrodę, powietrze i wodę.

2. Działania informacyjno-edukacyjne w kontekście ZPO wynikające z dokumentów strategicznych zagranicznych i krajowych

Edukowanie społeczeństwa, w tym podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych wynika zarówno z przepisów prawa jak i wielu strategii przyjętych na poziomie UE oraz krajowym i regionalnym, takich jak:

1) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.

Jednym z celów priorytetowych określonych w art. 2 pkt 2 lit. c) niniejszej Decyzji jest dążenie do gospodarki dobrobytu, która oddaje planecie więcej niż z niej czerpie, oraz przyspieszenie przejścia na nietoksyczną gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której wzrost ma charakter regeneracyjny, zasoby wykorzystuje się w sposób efektywny i zrównoważony oraz stosuje się hierarchię postępowania z odpadami. Zgodnie zaś z zapisami art. 3 lit. ab) niniejszej

Decyzji warunkiem podstawowym osiągnięcia celów priorytetowych jest m.in.: podnoszenie świadomości na temat znaczenia osiągnięcia celów priorytetowych, a także wzmocnienie zdolności obywateli do działania poprzez promowanie, między innymi, debaty i komunikacji na wszystkich poziomach, edukacji ekologicznej przez całe życie, zaangażowania obywatelskiego i działań prowadzonych przez społeczności.

2) Zalecenie w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, przyjęte w czerwcu 2022 r. przez Radę Unii Europejskiej.

Dokument ten zawiera wezwanie państw członkowskich do tego, by:

- a) uznały uczenie się przygotowujące do transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju za priorytet w polityce i programach dotyczących kształcenia i szkolenia,
- b) zapewniły wszystkim osobom uczącym się dostęp do wiedzy na temat kryzysu klimatycznego i zrównoważonego rozwoju w ramach kształcenia formalnego (np. w szkołach i na uczelniach) i pozaformalnego (np. podczas zajęć pozalekcyjnych czy pracy z młodzieżą),
- c) przeznaczyły fundusze krajowe i unijne na inwestycje w sprzęt, zasoby i infrastrukturę przyjazne dla środowiska i o zrównoważonym charakterze,
- d) wspierały nauczycieli w rozwijaniu wiedzy i umiejętności przydatnych przy nauczaniu na temat kryzysu klimatycznego i zrównoważonego rozwoju, w tym w przeciwdziałaniu lękom o podłożu ekologicznym u uczniów,
- e) tworzyły sprzyjające warunki przyswajania wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju, obejmujące wszelkie aspekty działalności danej instytucji oświatowej oraz umożliwiające praktyczne, interdyscyplinarne i dostosowane do kontekstu lokalnego nauczanie i uczenie się,
- f) zachęcały do aktywnej postawy w obszarze uczenia się na rzecz zrównoważonego rozwoju zarówno uczniów i pracowników oświaty, jak i władze lokalne, organizacje młodzieżowe oraz społeczności badawczo-innowacyjne.

3) Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

W Polsce Rada Ministrów przyjęta w 2019 r. „Mapę drogową transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym”, która uwzględnia edukację ekologiczną jako kluczowy element dla powodzenia transformacji w kierunku GOZ. Zgodnie z jej zapisami w dobie „uczenia się przez całe życie” działania edukacyjne powinny być zróżnicowane i skierowane do

wszystkich grup społecznych i wiekowych. Uświadamianie przyszłych konsumentów powinno rozpoczynać się już na etapie edukacji podstawowej oraz ogólnej. Ważne jest, aby wiedza w tym zakresie miała charakter praktyczny i odzwierciedlała tendencje pojawiające się na rynku. Ponadto konieczne jest upowszechnienie wiedzy w zakresie zrównoważonej konsumpcji również wśród dorosłych w ramach kampanii społecznych. Zmiana sposobu myślenia i nawyków konsumenckich przyczyni się w efekcie do wywierania ekologicznej presji na producentów.

4) Komunikat w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu.

W grudniu 2019 r. został ogłoszony komunikat w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu. Celem Europejskiego Zielonego Ładu jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych. Gospodarka odpadami znajduje odzwierciedlenie w szczególności w obszarze oddziaływania Europejskiego Zielonego Ładu – w gospodarce o obiegu zamkniętym (GOZ), co wiąże się z pogłębianiem wiedzy w tym zakresie.

5) Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy.

Zgodnie z Nowym planem działań UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy (GOZ) opublikowanym w 2020 r., produkty, materiały i surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a odpady – jeżeli już powstaną powinny być traktowane jako surowce wtórne, które należy poddać recyklingowi, przetworzyć i ponownie wykorzystać. Obieg zamknięty jest istotną częścią szerszej transformacji. Wskazana jest zatem transformacja w kierunku:

- wdrażania polityki „zrównoważonych produktów”, której celem winno być wspieranie projektowania pod kątem obiegu zamkniętego wszystkich produktów, w tym ograniczania zużycia materiałów i ich ponownego wykorzystywania,
- reformy systemu tzw. Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP),
- określenia zmian w niektórych sektorach gospodarki takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne,

- wprowadzenia mechanizmów np. prawnych i finansowych, zachęcających przedsiębiorstwa do oferowania produktów wielokrotnego użytku, trwałych i nadających się do naprawy oraz środków umożliwiających konsumentom wybór takich produktów,
- wdrożenia zrównoważonej polityki produktowej prowadzącej do ograniczenia wytwarzania odpadów, zaś tam, gdzie nie da się uniknąć ich wytwarzania, odzyskanie ich wartości gospodarczej oraz zniwelowanie lub ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko. Szeroki zakres tematyczny planowanych reform środowiskowych także wymaga nieustannego pogłębiania wiedzy.

6) „Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” – PEP2030

- Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;

Kierunek interwencji: **Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym**;

Działania na rzecz pełnego wdrożenia w Polsce hierarchii sposobów postępowania z odpadami wpisują się w koncepcję gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z jej założeniami przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami, a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich przygotowanie do ponownego użycia lub efektywny recykling. Działania te wspierają ochronę klimatu poprzez zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych z sektora gospodarowania odpadami, przede wszystkim ze składowisk odpadów. Jako priorytetowe traktowane są inwestycje związane z recyklingiem odpadów i wykorzystaniem surowców z wtórnego obiegu, przedsięwzięcia w zakresie wdrażania gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym na poziomie gminnym. Do istotnych także należą prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe związane z innowacyjnymi technologiami środowiskowymi, dotyczącymi wykorzystania surowców wtórnych, realizowane m.in. przez podmioty tworzące system nauki i szkolnictwa wyższego oraz ich konsorcja z przemysłem.

- Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;

Kierunek interwencji: 7.12. **Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.**

Jak powszechnie wiadomo skuteczna ochrona środowiska wymaga zaangażowania wszystkich obywateli. Natomiast podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju jest jednym z najistotniejszych czynników pozytywnie wpływających na aktualny i przyszły stan zasobów naturalnych (m.in. powietrza, wody, gleby, różnorodności biologicznej) oraz na jakość otaczającego środowiska (m.in. w związku z obszarami: gospodarowania odpadami, efektywności energetycznej, adaptacji do zachodzących zmian klimatu, procesami ekosystemowymi). Kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców ma więc kluczowe znaczenie dla wdrażania standardów ochrony środowiska. Osiągnięcie jakościowych celów środowiskowych jest ściśle związane z prezentowanym przez społeczeństwo poziomem kompetencji ekologicznych tj. wiedzą o środowisku, praktycznymi umiejętnościami oraz proekologiczną motywacją do zmiany postaw i codziennych zachowań.

7) Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 – KPGO 2028

Przedmiotowy dokument uwzględnia konieczność prowadzenia ciągłej edukacji ekologicznej na wszystkich poziomach życia społecznego, administracji, szkolnictwa oraz organizacji publicznych i stowarzyszeń, m.in. poprzez prowadzenie publicznych kampanii podnoszenia poziomu świadomości, zwłaszcza dotyczących selektywnego zbierania, zapobiegania powstawaniu odpadów i zmniejszania ilości odpadów, a także uwzględnianie tych zagadnień w edukacji i szkoleniach. Ponadto, w dziale 2 KPGO 2028 wskazano, iż zapobieganie powstawaniu odpadów komunalnych następuje m.in. przez edukację w zakresie ZPO, w tym w zakresie ponownego użycia przedmiotów w gospodarstwach domowych.

8) Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Obszar drugi: Środowisko; cel strategiczny: Przyjazny dla środowiska i czysty region odnosi się do wzrastającej ilości odpadów i podejmowania działań w kierunku dążenia do gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Zakłada ona model gospodarczy opierający się na efektywnym wykorzystaniu zasobów, materiałów i produktów oraz minimalizowaniu ilości wytwarzanych odpadów poprzez zapobieganie ich powstawaniu, a w przypadku wytworzenia odpadów ich przygotowywanie do ponownego użycia, recykling, inne sposoby odzysku oraz unieszkodliwienie.

9) „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego” 2023-2028 (WPGO 2023-2028

W ramach uchwalonego w dniu 26.10.2023 r. WPGO 2023-2028 wskazano, iż do nadrzędnych celów w zakresie gospodarki odpadami należy:

- zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa,
- zapobieganie powstawaniu odpadów i dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym,
- podniesienie standardów środowiskowych usług i infrastruktury w gospodarce odpadami,
- utrzymanie i nabywanie umiejętności ekologicznych.

W dokumencie tym określono także kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, tj.:

- edukowanie ekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie prawidłowych postaw konsumenckich,
- wspieranie przedsięwzięć prowadzących do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz mających na celu przygotowanie produktów do ponownego użycia,
- rozwój sieci punktów napraw przedmiotów domowych, w szczególności w ramach punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- poszukiwanie (np. prace badawczo – rozwojowe, udział w projektach międzynarodowych): innowacyjnych rozwiązań, w tym w gospodarce odpadami opartych na gospodarce o obiegu zamkniętym, innowacyjnych technologii wykorzystujących potencjał surowcowy i energetyczny odpadów,
- propagowanie stosowania zielonych zamówień poprzez włączanie kryteriów związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawaniu odpadów oraz dokonywania zielonych zakupów przez przedsiębiorców.

Ponadto, w harmonogramie rzeczowo-finansowym planowanych zadań w WPGO 2023-2028 uwzględniono do realizacji zadanie pn.: prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych.

3. Działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów wynikające z przepisów prawa i WPGO 2023-2028.

Wziąwszy pod uwagę realizację założonych celów zaplanowano szereg działań związanych z nowymi trendami zielonej transformacji i taksonomią, do których należą np.:

- a) modernizacja lub rozbudowa Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (RZZO), stanowiących strategiczną, z punktu bezpieczeństwa ekologicznego województwa, infrastrukturę do przetwarzania odpadów komunalnych,
- b) rozwijanie kompleksowego systemu recyklingu odpadów, w tym budowa instalacji do fermentacji odpadów ulegających biodegradacji, np. biogazowni/ biometanowni,
- c) wdrażanie innowacyjnych, przełomowych technologii uwzględniających zmaksymalizowanie wykorzystania potencjału surowcowego odpadów oraz pozyskiwania z nich zielonej energii,
- d) cyfryzacja usług w gospodarce odpadami,
- e) modernizacja/ przebudowa/ rozbudowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych w Sandomierzu,
- f) prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych.

4. Efekty działań podjętych w latach 2022-2023

I. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w całym województwie w zakresie ciągłego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców województwa, które miało wiązać m.in. z:

- 1) **Modernizacją trzech Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (RZZO) w kierunku wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)** – w latach 2022-2023 udzielono wsparcia finansowego z RPO trzem zakładom (Janczyce, Rzędów, Włoszczowa); 14 milionów zł przeznaczono na wyposażenie w nowoczesne urządzenia do przetwarzania odpadów komunalnych, w instalacje fotowoltaiczne.
- 2) **Rozwojem sieci Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)** - w latach 2022-2023 udzielono wsparcia finansowego z RPO 6 gminom; ponad 6,6 milionów zł przeznaczono na utworzenie i zmodernizowanie 6 PSZOK (w gm. Zagnańsk wybudowano nowy, a zmodernizowano w gm.: Sandomierz, Morawica, Końskie, Chmielnik, Daleszyce).

oraz

- 3) **Wspieraniem kojarzenia partnerów ze świata nauki i biznesu, skutkiem czego przedsiębiorcy rozpoznawali innowacyjne, zielone technologie** - (np. w RZZO w Promniku przeprowadzono wstępne badania odpadów pofermentacyjnych pod kątem produkcji z nich bioproduktów wg hiszpańskiej technologii, w RZZO w Janczycach podjęto czynności zmierzające do zamykania obiegu odpadów w planowanej do

budowy biogazowni, i tym samym wykorzystania potencjału surowcowego i energetycznego bioodpadów komunalnych).

II. Osiągnięcie coraz wyższych standardów środowiskowych w kwestii recyklingu odpadów, np. komunalnych.

- 1) **Produkcja środka poprawiającego właściwości gleby z odpadów, alternatywnego dla nawozów sztucznych.** 3 na 6 Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów posiada pozwolenie na jego produkcję i wprowadzenie do obrotu - od ministra właściwego do spraw rolnictwa.
- 2) **Opracowanie wskaźnika wytwarzania bioodpadów (jako pierwsze i jedyne na dzień dzisiejszy województwo w Polsce).** Dzięki opracowanemu przez pracowników Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami wskaźnikowi wytwarzania bioodpadów i zastosowania tego wskaźnika przez wszystkie gminy z województwa, większość gmin uzyskała wymagane poziomy przygotowania do ponownego użycia oraz recyklingu odpadów komunalnych w latach 2021 – 2022 i prawdopodobnie w 2023 r.

III. Przygotowanie projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (WPGO) w 2023 r. - ponad rok przed wyznaczonym ustawowym terminem - 12.01.2025 r.

Przygotowany przez Zarząd Województwa projekt aktualizacji WPGO, uchwalony w październiku 2023 r. przez Sejmik Województwa, otworzył drogę do sięgania po środki finansowe dla potencjalnych beneficjentów, na realizację przedsięwzięć w szczególności o charakterze innowacyjnym, w tym biogazownie, instalacje do recyklingu, na zakup lub wymianę pojazdów do transportu odpadów komunalnych na niskoemisyjne lub zeroemisyjne, a także na modernizację instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych w Sandomierzu.

IV. Podniesienie kompetencji środowiskowych mieszkańców województwa, przedstawicieli administracji publicznej oraz wybranych grup przedsiębiorców.

- 1) **Podniesiono świadomość ekologiczną ponad 500 tysięcy mieszkańców województwa świętokrzyskiego w zakresie ochrony środowiska, w ramach przeprowadzonej w 2023 r. kampanii edukacyjnej.**

- 2) **Ugruntowano wiedzę z zakresu sprawozdawczości dot. gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zagadnienia związane z Europejskim Zielonym Ładem, w tym Gospodarką o Obiegu Zamkniętym** w ramach 17 warsztatów edukacyjnych przeprowadzonych w latach 2020-2023, skierowanych do przedstawicieli administracji publicznej, związków międzygminnych oraz zarządzających instalacjami zagospodarowania odpadów z terenu województwa świętokrzyskiego.
- 3) **Zorganizowano cykl konferencji w ramach Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami EKOTECH w Kielcach.** Konferencje poświęcone były m.in.: edukacji ekologicznej, wyzwaniom zielonej transformacji, gospodarce o obiegu zamkniętym, zielonym zamówieniom publicznym.
- 4) **Udzielono wsparcia merytorycznego tysiącom przedsiębiorców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów środowiskowych, w tym głównie gospodarki odpadami oraz opakowaniami.**

V. Poznawanie i wymiana dobrych praktyk w ramach współpracy międzynarodowej.

- 1) **Współdziałając z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk z Krakowa oraz przedsiębiorcami uczestniczono w realizacji międzynarodowych projektów:**
 - ✓ OTO-GOZ – projekt dotyczący systemu wskaźników pomiarowych, umożliwiających ocenę postępu transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz badanie wpływu gospodarki cyrkularnej na rozwój społeczno-ekonomiczny na poziomie regionów oraz narodowym.
 - ✓ BioRen - projekt badawczy dotyczący wytwarzania innowacyjnych biopaliw z odpadów ulegających biodegradacji.
- 2) **Współdziałając z Fundacją Edukacji i Dialogu Społecznego "PRO CIVIS" z Kielc uczestniczono w realizacji międzynarodowego projektu**
 - ✓ BioGoLocal - wdrażanie biogospodarki obiegu zamkniętego na poziomie lokalnym.
- 3) **Współdziałając z 7 krajami EU, przedstawicielami administracji samorządowej i rządowej oraz wszystkimi sześcioma zarządzającymi Regionalnymi Zakładami Zagospodarowania Odpadów z województwa świętokrzyskiego, w 2023 r. rozpoczęto realizację międzynarodowego projektu**
 - ✓ CORE - dotyczącego kompostowania odpadów na terenach wiejskich.

Podsumowanie

Działania informacyjno-edukacyjne podejmowane w latach 2022-2023 spotkały się z ogromnym zainteresowaniem szerokiego grona ich odbiorców. Dlatego też mając na względzie kompleksowe podejście do ochrony środowiska, które oparte jest także na rozwijaniu kompetencji ekologicznych, zaplanowano do realizacji kolejne działania w tym obszarze. Reasumując, ocenia się, że w województwie świętokrzyskim rośnie wiedza, nabywane są nowe kompetencje, a tym samym kształtowane są prawidłowe postawy proekologiczne. Warto podkreślić, że zaangażowaniem w zdobywaniu wiedzy wykazali się nie tylko przedstawiciele administracji publicznej, przedsiębiorcy, ale też, co bardzo cieszy – mieszkańcy naszego regionu. Efektem podjętych działań jest stopniowe podnoszenie standardów środowiskowych w gospodarce, które z kolei przedkłada się, w aspekcie społecznym, na wyższą jakość życia i zdrowia mieszkańców województwa świętokrzyskiego.

15.02.2024 r.

Tabela 1. Tematyka i formy podjętych działań przez Departament Środowiska i Gospodarki Odpadami

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
2022 rok				
1.	Warsztaty komunalne pn.: "Razem tworzyMY Ekoświętokrzyskie" (3 spotkania)	8.02.2022 r., 10.02.2022 r., 11.02.2022 r. Miejsce: on-line z siedziby UMWŚ w Kielcach	Przedstawiciele: administracji samorządowej, związków międzygminnych, WIOŚ w Kielcach, przedsiębiorcy z branży zagospodarowania odpadów, zarządzający regionalnymi instalacjami zagospodarowania odpadów (RZZO) z terenu województwa świętokrzyskiego.	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie i monitorowanie WPGO - rozliczanie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, wpływ: zagospodarowania bioodpadów, systemu kaucyjnego, rozszerzonej odpowiedzialności producenta. • Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami - obliczanie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. • Procesy przetwarzania odpadów w kontekście osiągnięcia poziomów ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. • Rola RZZO w gospodarowaniu odpadami komunalnymi. • Funkcjonowanie RZZO Janik oraz plan jego rozwoju. • Azbest - co dalej. • Zielone zamówienia w praktyce. • Baza Danych o Odpadach (BDO) - przepisy i praktyka. • Możliwości wykorzystania odpadów jako źródła surowców krytycznych. • Wodór paliwem przyszłości.
2.	Konferencja pn.: „Razem tworzyMy Ekoświętokrzyskie”	24.02.2022 r. Miejsce: Kielce, XXII Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami EKOTECH w Kielcach	Uczestnicy Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami z całej Polski	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja przyrodnicza, a deficyt kontaktu z naturą. • Ochrona bioróżnorodności na Ponidziu – działania przyrodnicze w ramach projektu Life. • Nie rób świata na szaro – mitygacja i adaptacja w trosce o czyste powietrze. • Program regionalny na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego, obszar wsparcia: środowisko. • Zielone zamówienia publiczne w odniesieniu do gospodarki obiegu zamkniętego.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
				<ul style="list-style-type: none"> • Wyzwania zielonej transformacji. • Segregacja śmieci za pomocą aplikacji na telefon. • Paradygmat Green Deal w serii 9 przedsięwzięć NCBR: korzyści dla mieszkańców, środowiska i gospodarki. • Razem w kierunku zielonego wodoru – Świętokrzyski Klaster Wodorowy. • Kierunki rekultywacji i adaptacja terenów pogórnich. • Pozwolenia środowiskowe w świetle zmian wynikających z przyjęcia Europejskiego Zielonego Ładu. • Pomoc de minimis w opłatach ekologicznych. • GOZ w gospodarce opakowaniami.
3.	Spotkanie z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach	30.03.2022 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele: UMWS oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdawczość w gospodarce odpadami komunalnymi w kontekście nowych regulacji prawnych wynikających z przepisów ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r, poz. 2151) oraz rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. z 2021 r. poz.1530).
4.	Spotkanie w sprawie projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (WPGO), w tym Planu Inwestycyjnego	12.04.2022 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele: UMWS, WIOŚ, zarządzający Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów w województwie świętokrzyskim	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt aktualizacji WPGO. • Wypracowanie nowoczesnego, holistycznego podejścia w zakresie gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem OZE, potencjału surowcowego i energetycznego odpadów.
5.	Spotkanie międzynarodowe dotyczące projektu badawczego BioRen – metody karbonizacji hydrotermalnej odpadów organicznych HTC	22.04.2022 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele: firm z Hiszpanii i Belgii, Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie,	<ul style="list-style-type: none"> • Innowacyjne rozwiązania w gospodarce odpadami w kontekście aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. • Karbonizacja hydrotermalna odpadów organicznych HTC. • Modułowe instalacje do produkcji biopelletów.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
			EPRD Biura Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o. Kielce, Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp.z o.o. w Promniku oraz UMWŚ	<ul style="list-style-type: none"> • Produkcja biowęgla i bionawozów. • Możliwości wdrożenia karbonizacji hydrotermalnej odpadów organicznych HTC, w woj. świętokrzyskim.
6.	c.d. projektu badawczego BioRen – metody karbonizacji hydrotermalnej odpadów organicznych HTC	30.05.2022 r. Miejsce: Kraków, siedziba Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie	Przedstawiciele: Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie, EPRD Sp. z o.o. w Kielcach oraz UMWŚ	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwości adaptacji metody HTC w województwie świętokrzyskim.
7.	c.d. projektu badawczego BioRen – metody karbonizacji hydrotermalnej odpadów organicznych HTC	10 - 13.07.2022 r. Miejsce: Hiszpania, wizytacja zakładu w siedzibie firmy INGELIA.	Przedstawiciele: Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Promniku, Urzędu Miasta Kielce, EPRD Sp. z o.o. w Kielcach oraz UMWŚ	<ul style="list-style-type: none"> • Szczegółowe rozwiązania dot. technologii HTC pod kątem potencjalnego zastosowania w regionie świętokrzyskim.
8.	Projekt „Zielone łańcuchy wartości dla cyrkularnej gospodarki bioodpadami w województwie świętokrzyskim – pilotażowe bio-gminy jako regionalne demonstratory symbiozy przemysłowej (SymBioChains)” W ramach programu LIFE 2022	Wniosek złożony - 31.05.2022 r. Nie uzyskano dofinansowania.	Przedstawiciele: AGH Kraków, UMWŚ, Instytutu Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków, Stowarzyszenia Klaster Biogospodarki Łódź, Instytutu Biotechnologii Molekularnej i Przemysłowej Łódź, Biotechniki Łódź, Tymbark-MWS Sp. z o.o., Sp. K. Tymbark, Instytutu Innowacji i Odpowiedzialnego Rozwoju (Innowo) Warszawa	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne gospodarowanie bioodpadami i wdrażanie opracowanych rozwiązań w zakresie tworzenia BioGmin.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
9.	<p>Projekt „GOSPOSTRAREG IX”</p> <p>„Zwiększenie potencjału polskiej biogospodarki obiegu zamkniętego do generowania innowacyjnych i konkurencyjnych projektów”</p> <p>Organizator: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju</p>	<p>Wniosek złożony - 20.09.2022 r.</p> <p>Nie uzyskano dofinansowania.</p>	<p>Przedstawiciele: Fundacji Edukacji i Dialogu Społecznego „PRO CIVIS” w Kielcach oraz UMWS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Biogospodarka obiegu zamkniętego (BOZ). • Narzędzia i metody rozwijające BOZ. • Budowa regionalnej i innowacyjnej gospodarki przyjaznej środowisku.
10.	<p>Projekt „BIO-INTEGRATOR”</p> <p>W ramach HORIZON-JU-CBE-2023-S-02 Wspieranie kompetencji regionów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju dla sektorów biogospodarki.</p>	<p>Wniosek złożony - 20.09.2023 r.</p> <p>Nie uzyskano dofinansowania.</p>	<p>Przedstawiciele: EPRD Sp. z o.o. w Kielcach oraz UMWS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony rozwój przedsiębiorstw działających w sektorach biogospodarki i GOZ oraz wymiana know-how w tym obszarze. • Potencjalny wpływ sektorów biogospodarki na społeczeństwo, gospodarkę, infrastrukturę i systemy zarządzania oraz ograniczenia ekologiczne/środowiskowe w strategiach i planach działania w zakresie biogospodarki i GOZ.
11.	<p>Cykl spotkań w związku konsultacjami projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (WPGO), w tym Planu Inwestycyjnego.</p>	<p>1, 2, 4, 8, 9 i 11.08.2022 r.</p> <p>Miejsce: Kielce, siedziba UMWS</p>	<p>Przedstawiciele administracji samorządowej, Związków Międzygminnych, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, zarządzający Regionalnymi Zakładami Zagospodarowania Odpadów oraz UMWS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (WPGO), w tym Planu Inwestycyjnego. • Rozliczanie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, w kontekście projektowanych zmianom przepisów prawa dot. systemu kaucyjnego oraz rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP). • Wypracowanie nowoczesnego, holistycznego podejścia w zakresie gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem OZE, potencjału surowcowego i energetycznego odpadów.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
12.	Spotkanie w sprawie istniejących możliwości zapobiegania powstawania odpadów na terenie oczyszczalni ścieków w województwie świętokrzyskim	3.08.2022 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Oddziału Gospodarki Odpadami Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami UMWS w Kielcach	<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie powstawaniu odpadów na terenie oczyszczalni ścieków. • Wykorzystanie potencjału surowcowego komunalnych osadów ściekowych w procesie produkcji polepszacza gleby/nawozu z komunalnych osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków zgodnie z koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym.
13.	Spotkanie przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego z naukowcami z Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie oraz PGKiM w Sandomierzu Sp. z o.o.	16.08.2022 r. Miejsce: Kraków, siedziba Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie	Przedstawiciele: PGKiM w Sandomierzu Sp. z o.o., Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie oraz UMWS	<ul style="list-style-type: none"> • Maksymalizowanie wykorzystania surowcowego komunalnych osadów ściekowych w procesie produkcji biowęgla oraz bionawozu otrzymywanego w wyniku zastosowania innowacyjnej technologii HTC do przetwarzania komunalnych osadów ściekowych zgodnie z koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym.
14.	Spotkanie w sprawie planowania gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim	15.09.2022 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów, WIOŚ w Kielcach oraz UMWS	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie inwestycji w ramach aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (WPGO), w tym Planu Inwestycyjnego. • Sprawozdawczość z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. • Działania w zakresie edukacji ekologicznej.
15.	Prelekcja w ramach spotkania przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich z przedstawicielami Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska	28.10.2022 r. Miejsce: Rzeszów	Przedstawiciele: MKiŚ oraz Urzędów Marszałkowskich	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sposobu obliczania poziomu składowania.
2023 rok				
1.	Prelekcja oraz debata w ramach „Kongresu Miast Polskiej Stolicy Recyklingu” zorganizowanej przez	1-2.03.2023 r. Miejsce: Słok, k. Bełchatowa	Prezydenci i Wiceprezydenci Miast, Dyrektorzy Jednostek Miejskich, naukowcy i eksperci	<ul style="list-style-type: none"> • Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w gminnym systemie zbiórki – sprawozdawczość komunalna i poziomy recyklingu (prelekcja). • Elektryczne śmieci, czyli jak 3 lata zmieniły Twoje miasto (debata).

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
	Fundację Odzyskaj Środowisko			
2.	Warsztaty komunalne pn. "Razem tworzyMY Ekoświętokrzyskie"	28.02.2023 r., 02.03.2023 r., 06.03.2023 r. Miejsce: Kielce, siedziba UMWS	Przedstawiciele: administracji samorządowej, związków międzygminnych, WIOŚ w Kielcach, RDOŚ w Kielcach, przedsiębiorcy zarządzający regionalnymi instalacjami zagospodarowania odpadów (RZZO) z terenu województwa świętokrzyskiego.	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie gospodarki odpadami w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami za 2022 r. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Wpływ przepisów rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na treść pozwoleń zintegrowanych dla instalacji komunalnych. Realizacja zadań wynikających z „programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032.
3.	Prelekcja oraz debata w ramach „MIFOD IX Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami”. Org. AK NOVA, Ekorum	08.03.2023 r. Miejsce: Targi Kielce	Przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, uczestnicy Targów Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie gospodarki odpadami w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym.
4.	Konferencja pn. „Razem tworzyMY Ekoświętokrzyskie” XXIII Targi Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami EKOTECH Kielce	09.03.2023 r. Miejsce: Targi Kielce	Przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, uczestnicy Targów Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami	<ul style="list-style-type: none"> Lokalne obszary bilansowania w aspekcie samowystarczalności energetycznej gmin, powiatów i dużych firm. Innowacje w kierunku zielonej gospodarki. Innowacyjne biogazownie. Finasowanie inwestycji proekologicznych ze środków regionalnych. Wsparcie finansowe WFOŚiGW w Kielcach oraz NFOŚiGW.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
				<ul style="list-style-type: none"> • GOZ, a nowe wyzwania dla organizacji i regionów (ESG). • Prawne aspekty potencjału energetycznego biomasy i bioodpadów – na drodze do osiągnięcia GOZ.
5.	Prelekcje podczas I wizyty studyjnej w ramach międzynarodowego projektu „CORE – kompostowanie na obszarach wiejskich”	16-20.04.2023 r. Miejsce: Ciudad Real, Hiszpania	Uczestnicy projektu CORE tj. 40 przedstawicieli z krajów partnerskich, m.in. Hiszpanii, Włoch, Polski, Węgier, Grecji, Niemiec, Szwecji i Belgii. Z Polski 3 przedstawicieli: UMWS Departament Środowiska i Gospodarki Odpadami - 2 os., Departament Inwestycji i Rozwoju – 1 os.	<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenia partnerów projektu oraz dobre praktyki w obszarze kompostowania na obszarach wiejskich prezentowane w Ciudad Real w Hiszpanii. • Przykłady zagospodarowania bioodpadów w województwie świętokrzyskim, a GOZ.
6.	Prelekcja podczas „Święta Błękitnej Seniorki – ekopiknik z okazji Dnia Ziemi”	21.04.2023 r. Miejsce: Kielce, Szkoła Podstawowa nr 28 w Kielcach	Uczniowie oraz nauczyciele SP nr 28 w Kielcach	<ul style="list-style-type: none"> • Odpady - co z nimi robić i jak zapobiegać ich wytwarzaniu.
7.	Prelekcje oraz debata w ramach 9-tej „Ogólnopolskiej Konferencji Rozbudowa i modernizacja instalacji gospodarki odpadami”	25-27.04.2023 r. Miejsce: Ustka	Uczestnicy konferencji, m.in. prezesi, dyrektorzy zakładów zagospodarowujących odpady, przedstawiciele jednostek samorządowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych, a instalacje gospodarki odpadami. • System zagospodarowania bioodpadów, z uwzględnieniem roli instalacji komunalnych i jego wpływ na osiąganie poziomów recyklingu odpadów.
8	Kampania edukacji ekologicznej z zakresu ochrony powietrza, odpadów i przyrody na terenie województwa świętokrzyskiego pn.:	18.04.2023 r.- 29.06.2023 r. Miejsce: we wszystkich powiatach	Przedstawiciele jednostek samorządowych, mieszkańcy województwa, uczniowie szkół, przedszkoli, przedstawiciele Klubów Seniora oraz Kół	<ul style="list-style-type: none"> • Azbest – i co dalej. • Pożądane postawy konsumenckie. • Ochrona środowiska w polityce Unii Europejskiej. • Właściwe postępowanie z odpadami, oszczędzania wody i ochrony powietrza.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
	„Razem tworzyMY EKOświętokrzyskie” 15 spotkań, spoty radiowe i telewizyjne, konkurs ekologiczny, piknik ekologiczny	województwa świętokrzyskiego	Gospodyń Wiejskich z terenu całego województwa.	
9.	Spotkanie w sprawie produkcji biowęgla oraz bionawozu otrzymywanego w wyniku zastosowania innowacyjnej technologii HTC do przetwarzania komunalnych osadów ściekowych zgodnie z koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym	5 czerwca 2023 r. Miejsce: Kraków, siedziba Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energia PAN w Krakowie	Przedstawiciele: Urzędu Marszałkowskiego Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN Kraków, UMWS, Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Promniku	<ul style="list-style-type: none"> Możliwości wsparcia finansowego na realizację projektu dot. zastosowania metody karbonizacji hydrotermalnej osadów ściekowych, pofermentacyjnych w RZZO z programów: LIFE, FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021-2027) oraz HORYZONT.
10.	I spotkanie Regionalnych Interesariuszy międzynarodowego projektu pn. „CORE – kompostowanie na obszarach wiejskich”	07.07.2023 r. Miejsce: Umianowice	Przedstawiciele 11 Regionalnych Interesariuszy projektu CORE, UMWS z Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami oraz z Departamentu Inwestycji i Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> Doświadczenia w zakresie zagospodarowania bioodpadów na terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego oraz innych krajów, tj.: Hiszpania, Niemcy, Belgia, Włochy, Grecja, Węgry, Szwecja prezentowane podczas wizyty studyjnej w dniach 16-20.04.2023 r. w Ciudad Real w Hiszpanii.
11.	Prelekcje podczas II wizyty studyjnej w ramach międzynarodowego projektu „CORE - kompostowanie na obszarach wiejskich”	26-28.09.2023 r. Miejsce: Bolzano, Włochy	Uczestnicy projektu CORE tj. 46 przedstawicieli z krajów partnerskich, m.in. Hiszpanii, Włoch, Polski, Węgier, Niemiec, Szwecji i Belgii. Z Polski 5 przedstawicieli: - UMWS Departament Środowiska i Gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> Dobre praktyki w zakresie zapobiegania powstawaniu bioodpadów oraz regulacji prawnych dotyczących kompostowania na obszarach wiejskich. Proces decyzyjny dotyczący wdrożenia gospodarki odpadami organicznymi w województwie świętokrzyskim. Świętokrzyskie dobre praktyki - zapobieganie powstawaniu odpadów organicznych na obszarach wiejskich.

Lp.	Forma działania	Termin i miejsce	Uczestnicy	Tematyka
			Odpadami - 2 os., Departament Inwestycji i Rozwoju – 1 os. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – 1 os., Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami w Końskich – 1 os.	
12.	Udział w Konferencji pn.: „Wyzwania gospodarki odpadami w zakresie realizacji poziomów odzysku i recyklingu, perspektywy na najbliższe lata EDYCJA 2” zorganizowanej przez ALBA MPGK Sp. z o. o.	21.11.2023 r. Miejsce: Katowice	Przedstawiciele UMWS z Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami	<ul style="list-style-type: none"> Przydomowe kompostowniki w kontekście rozliczania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
13.	II spotkanie Regionalnych Interesariuszy międzynarodowego projektu pn. „CORE – kompostowanie na obszarach wiejskich”	20.12.2023 r. Miejsce: Umianowice	Przedstawiciele: 9 Regionalnych Interesariuszy projektu CORE, UMWS	<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie powstawaniu oraz zagospodarowaniu bioodpadów na terenach wiejskich przedstawione w trakcie II wizyty studyjnej i II seminarium tematycznego w dniach 26-28.09.2023 r. w Bolzano we Włoszech.
14.	Projekt “BioGoLocal – Wdrażanie biogospodarki obiegu zamkniętego na poziomie lokalnym”	Szkolenie i warsztaty: październik- listopad 2023 r. Miejsce: powiaty starachowicki i sandomierski Wyjazd studyjny: 23-26.01.2024 r. Miejsce: Norwegia	Przedstawiciele: Fundacji Edukacji i Dialogu Społecznego „PRO CIVIS” w Kielcach, Ressurs & Miljø AS z Oslo, władz administracji publicznej, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele społeczeństwa z terenu powiatów starachowickiego i sandomierskiego	<ul style="list-style-type: none"> Skuteczne powiązania pomiędzy inicjatywami o charakterze strategicznym, programowym i politycznym, a podejmowaniem przez nowe podmioty działalności gospodarczej w zakresie biogospodarki.